

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 250 za 1/64 strani K 1—

Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 46.

V Ptuj v nedeljo dne 16. novembra 1913.

XIV. letnik.

Današnja številka „Štajerca“ ima 4 strani; vsled tega obsega skupaj 12 strani.

„Sveta Johanca“

Po dolgem času se je zopet pojavil prav „čudež“, — seveda na Slovenskem. Naši „služniki“ bodejo gotovo z glavami migali in „severno“ smehljali, — pa je le res: „Čudež“ je zgodil, pravcati „čudež“, in — seveda na Slovenskem.

Torej čujte in poslušajte! V Vodichah pri Mengšu na Kranjskem je mlada in zala deklica Johanca. Tudi so jo imeli prav radi, ker ni bila posebno sramežljiva in je prav malo na deviško „čisto“ držala. Kratke kikirice, pisane majice, vroče poglede, sladke poljube v skritih „rojnih“, — vse to je bilo pri zali Johanci. To seveda domačemu fajmostru ni bilo „bal se je, da bi ta garjeva ovčica vso „čredo“ pokvarila. Poklical je Johanco k sebi v farovž in imela sta dolgo, dolgo spoved. „Mojosti“ ni znana, kako je fajmošter vplival na „dušo“ lepe Johance, kako ji je vlivljal „krščanstva“ v strastna prsa, — ali posrečilo je fajmostru na vsak način spreobrniti in „zati“ zalo deklico. Johanca je vrgla lepe majice proč, oblekla dolge kikirice, ki niso več „ale“ okroglih „bodelčkov“, ni več iskala tihih „svet“ za tajnostnimi grmiči, ni več poslušala „pobjenega“ fantovskega petja, ni več metala „li“ sebe vročih pogledov, — Johanca je postala tiha, kar zamaknjena, pobožna in pohlevna. Ostajala je doma, le redkokdaj je prišla na „to in še“ tedaj je povešala sramežljivo oči. „ma je bila najraje, doma je molila in molila.

Kar nakrat pričeli so ljudje po vasi govoriti, da se je zgodil pravcati „čudež“. Iz nekakega vesela Johance postala je — svetnica. „ja, prava svetnica, kateri je božanska volja „ožila“ celo hudo mučenstvo za njene „prejšnje“ in kot svarilo za vsa druga zaljubljena „leta“... Sveta Johanca je namreč vsako „do in vsak petek — kri „švicala“...

Govorica o najnovejši svetnici Johanci se seveda hitro razširila. Vsa vas je pričela „rotiti“ k njeni postelji in s pobožnim strahom so „dali“ na vsako kapljico rdeče krvi, ki jo je „pustila“ mlada svetnica. Johanca ležala je v „polji“ na krvavem prtu. Odkrila je enkrat ta „tem drugi del svojega okroglega telesa in „pustila“ ljudem, kako „švica“ kri. Tudi je pu-

stila svoje mučeniško truplo „poslati“, kar je bila menda že od preje navajena, ko se ni bila „svetnica.“ Seveda je moral vsakdo, kdor je prišel „sveto Johanco“ gledati, pri slovesu malo ali večjo darilo pustiti. In pobožni ljudje so to radi storili...

Od vseh strani so prihajali romarji in romarice, da vidijo na lastno oko ta živi „čudež.“ Na enem samem dnevu prišlo je več tisoč pobožnih oseb k sveti Johanci. Ljudje so od same pobožnosti kar noreli in klečali pred posteljo ter molili. Pa ne samo navadni ljudje! Tudi duhovniki so prihajali in molili pred sveto Johanco, tudi oni so videli njeno kri in pošlati njene mučeniške ude... Prišli so celo visoki duhovniki in cerkveni dostojanstveniki ter molili pred tem „čudežem...“ In naposled je prišel celo ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič ter je blagoslovil sveto Johanco, ki je v svoji deviški postelji „kri švicala...“ V šoli so kateheti pravili nedolžni deci o „čudežu“, raz prižnice so fajmoštri govorili o sveti Johanci... „In ob mučeniški postelji so se zbirali kar cen kupi denarja...“

Skoraj eno celo leto je sveta Johanca v Vodichah pri Ljubljani „kri švicala.“ In to pred očmi oblasti, posvetne kakor duhovske oblasti, katera zadnja jo je celo po svojih prvih dostojanstvenikih blagoslovljala!

Nekega dne v ranem jutru pustila se je sveta Johanca v Ljubljano peljati. Tam si je kupila v mestni kralnici steklenico polno telečje krvi. Voznik je poznal sveto Johanco že od preje; videl jo je „kri švicati“ in jo je tudi že pošlati. Zato se mu je ta kupčija prav čudna zdela. Kaj rabi svetnica telečjo kri? Voznik se je pričel za stvar zanimati in naposled je našel, da je sveta Johanca „švicala“ telečjo kri, ne pasvojo. Razjarjeni voznik je prišel na celo velikansko sleparijo. Johanca je imela male kosce gobe, ki jih je skrivala neopaženo pod lasmi; ta goba je bila polna telečje krvi in kadar jo je Johanca pritisnila, prišlo so iz gobe krvave kapljice. Tako je Johanca goljufala kmete, fajmoštre in škofo. Jezni voznik je svetnico pošteno prelasal in ji vzel iz las krvave gobe...

Ko se je ta grda sleparija odkrila, so bili domači vaščani seveda grozno razburjeni. „Sveta Johanca“ je morala torej hitro drugi „čudež“ napraviti in je kar čez noč izginila. Na Kranjskem so ji bila tla prevročila in za nadaljno sleparijo prenevarna. Zato je natihoma

odpotovala na Reko (Fiume). Tam je dobila takoj službo v nekem kapucinskem kloštru. In ni trajalo dolgo, da je pričela zopet „kri švicati.“ Dokazano je, da je Johanca s pomočjo kapucinov svojo nesramno sleparijo nevednega vernega ljudstva nadaljevala. Tudi na Reki so se kmalu zbirale množice babjevernih oseb, ki so občudovali „sveto Johanco“, padale na kolena in molile pred njo ter ji nosile darove. Kapucini kazali so sleparko na mizi, pokriti s špicami, sredi med žarečimi svečami. Cele procesije so prirejale izprijeni duhovniki s to sleparko. Naposled se je v mestnem zastopu na Reki o tej slepariji govorilo in oblast je pričela stvar zasledovati. Zato je „sveta Johanca“ iz Reke zopet izginila. Nadaljevala pa je svojo goljufijo na raznih krajih na Hrvaškem. In ko so jo tudi tam pričeli zasledovati, se je skrila v neki klošter na Tersatu, kjer se baje še danes nahaja...

To je zgodovina najnovejšega „čudeža“ na Slovenskem, zgodovina „svete Johance.“ Sleparka je izvabila nevednim ljudem na tisoče in tisoče kron. Koliko je od tega priseljenega denarja dala duhovniškim pomočnikom, seveda ni znano.

Vbogo, nesrečno slovensko ljudstvo! Ako le enkrat misliš z lastnimi možganami, takoj te proklinjajo in ubijajo! Obenem pa te izročajo takim sleparkam! Gotovim duhovnikom je torej vsaka vlačuga dobro došla za sleparjenje ljudstva! In potem se predrznejo še ti politični „kšeft“-duhovniki, jokati in javkati, da „peša vera“... Ja kdo pa je tega pešanja kriv? Kdo pa ubija pravo vero? Ali je vbogo ljudstvo krivo, da celo škofi molijo pred steklenico telečje krvi?

Vsa stvar zahteva natančnega pojasnila! Treba je v prvi vrsti, da pride „sveta Johanca“ pod kjuč; iz zapora pa jo ne sme nikdo rešiti, kakor svetega Petra... Postava se ne sme vstaviti pred klosterskimi vratmi. To zahtevamo v interesu prave katoliške vere, katera se nikdar ne more strinjati s takimi sleparijami! Klerikalni listi sicer molčijo o „sveti Johanci“, ali tudi ta molk jim ne bode pomagal. Kadar pride Johanca na zatožno klop, govorili bomo nadalje. Kajti takrat pridejo vsaj v moralnem oziru tudi na zatožno klop tisti fajmošter, ki je Johanco „spre-

KAJ JE PRALNA VESELICA?

To je tisti veseli dan, kadar se snaži perilo s Schichtovim milom, znamka "Jelen". Perilo postaja očividno čisto. V kratkem času, med prepevanjem in smehom, je izvršeno vse delo. V vsakem kosu Schichtovega mila je skrit palček, ki skrbi za to, da perilo ni treba toliko drgati. Perilo ostane vsled tega dolgo časa kot novo in se ne razrگا tako hitro, kakor če se pere z navadnim milom, katerega pralna moč se mora nadomestiti s silnejšim obdelovanjem perila.

obrnil", tisti cerkveni dostojanstveniki, ki so jo podpirali, tisti slovenski nadškof, ki jo je blagoslovil, tisti velečastiti kapucini, ki so jo med svečami kazali in zanjo procesije delali, — vsi tisti klerikalni brezvestneži, ki so ji pomagali! Na zatožno klop pride moralčno bankerotni slovenski klerikalizem!

Danes rdeč — jutri mrtev!

965

se bi lahko opravičeno trdilo z ozirom na stotero sredstev, ki se jih danes v časopisih nanašajo, da jutri zopet iz pozorišča izginejo.

Tu ne pomaga nobena reklama

ko sredstvo samo ne drži, kar naznani obljublja. Nasprotno pa opozarjamo tukaj kratko, ponižno in brez vsake reklame na dva sredstva, ki sta se že od zadnjega stoletja sem kot popolnoma zanesljiva izkazala in sicer:

1. izborni Fellerjev železni fluid z znamko „Elzafluid“, kateri — kakor smo se sami prepričali — odpravi bolečine, ozdravi, osveži, okrepča mišljene in kite, vpliva življajoče in poveča opornost, prepreči mnogo revmatičnih in lahkih bolezni, ki se jih dobi vsled prepilja ali prehlajenja. 12 malih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici franko 5 kron.
2. Vam hočemo povedati, da tisočero ljudi proti pomanjkanju apetita, pečenju (sodbrennen), teži v želodcu, nagonu k pluvanju, slabostim, kovcanju, napenjanju in proti vsakemu motenju prebave s posebnim uspehom rabi Fellerjeve odvajalne Rabarbarokroglice z znamko „Elza-kroglice“, 6 škatlic 4 krone franko. In vedno zopet čujemo reči:

Ničesar ne grè čez dobroto

obeh Fellerjevih preparatov z znamkoma „Elzafluid“ in „Elza-kroglice“, ali pazi naj se pred posnemanjem in naroči naj se ju pristno s tem, da se natančno naslovi na: E. V. FELLER, lekarnar v Stubici, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko.)

Politični pregled.

Politični položaj je postal zopet jako resen. Medtem ko bi imela zbornica ravno razpravljati o uradniških vprašanjih, moral je ministerski predsednik glede dogodkov na Češkem odgovarjati. Zbornica je potem z malo večino sklenila, da se o tem odgovoru prične razprava. To seveda ni nič drugega, kakor navadno zavlačenje resnih pravzaprav in zadržanje delovanja zbornice. Samoumevno so tudi v tem slučaju slovenski poslanci za to zavlačenje glasovali; saj ti slov. poslanci so povsod zraven, koder se gre za protijudske nakane... Zanimiv je bil v eni zadnjih sej državne zbornice govor nekega rusinskega poslanca, ki je kar v avstrijski (!) zbornici agitiral na veleizdajalski način proti naši domovini in za carjevo satrapijo. Prišlo je do burnih prizorov, kajti ostali Rusini so ga hudo napadli in mu očitali, da je navadni „ruski špijon“. Zanimivo pa je, da so češki radikali tega „ruskega špijona“ navdušeno podpirali. Seveda, prijatelji Srbov in prijatelji Rusov gredo vedno roka v roki. Naposled je neki češki poslanec vprašal: „Kje je slovenska vzajemnost?“ Naka je dobil od Rusinov točni odgovor: „Mi se požvižgamo na slovansko vzajemnost“. Te dni enkrat govoril je tudi neizogibni Grafenauer v državni zbornici. Možakar poje vedno eno in isto pesem — o „zatiranju“ slovenskih Korošcev. Tudi letos ni prinesel nič novega in tudi letos ga ni nikdo resnim smatral. Vladi se doslej ni posrečilo, vkljub dolgemu kravjemu mešetarjenju, spor med Poljaki in Rusini zaradi volilne prenosne v Galiciji rešiti. Kakor zadnja poročila kažejo, imamo računati zopet z obštruktijo Rusinov v državnem zboru. To pa je prvo znamenje, da stoji državni zbor pred svojim razpustom. Na političnem polju zgodijo se torej lahko vsak dan zopet odločilne spremembe. Za-

lostno je le, da grè vsa ta smešno krvava igra na troške vbojih narodov, ki trpijo in vzdihujejo pod težkim bremenom nezasišano visokih davkov ter splošne gospodarske mizerije!

Ministersko posvetovanje se je vršilo 10. t. m. Posvetovanje je veljalo pripravam za zasedanje delegacij, ki se prične 19. t. m. Prestolni govor, ki se bode ta dan držal, bode nakratko pojasnil naš zunanji položaj in opozarjal tudi na potrebo dovolitve vojaskega zahtev. Poročilo ministra za zunanje zadeve grofa Berchtolda je baje prav nadopolno, kèr naglašja, da se bodejo vsa na Balkanu še obstoječa nasprotja mirnim potom rešila.

Nov denar. Zdaj so se izdale nove krone in dvekronski komadi, ki kažejo cesarjevo prsno sliko, medtem ko se je vidilo na tem denarju doslej le cesarjevo glavo. Polagoma se bode izdal tudi ves drugi avstrijski denar s to novo sliko.

Milijone za gališke veleposestnike. Listi poročajo, da hoče vlada gališke mogotce na ta način pohlevne napraviti, da omogoči dobavo 30 do 50 milijonov kron, s katerimi bi se odpadle bančne obroke galiških veleposestnikov kompenziralo. Mogoče je vse! Saj je znano, da je pustila poljska žlahta vse politične koncesije z denarjem odkupiti. Badovedni smo pa le, kaj bodejo zastopniki ostalih avstrijskih kronovin k tej krvavi kupčiji rekli.

Štajerska železniška vprašanja. Dne 5. t. m. prišli so k ministerskemu predsedniku grofu Stürgku štajerski deželni glavar prof. Attems in cela vrsta štajerskih poslancev, m. nj. tudi posl. Marckhl. Zahtevali so, da se izda predlogo glede lokalnih železnic in da se uredi samostojno direkcijo državnih železnic na Štajerskem v Gradcu. Upati je, da bode vlada izražene štajerske želje tudi vpoštevala.

Umrli je ustanovitelj češke kmetijske stranke, poslanec Alfonz Statory v bližini mesta Tabor. Bil je navdušen zagovornik kmetijskih pravic.

Na visokih šolah na Dunaju, pa tudi v drugih mestih, zopet vre in se je bati splošnega visokošolskega štrajka. Dijaki trdijo, da so šolski prostori preslabi. Prišlo je že do hudih izgrediv in demonstracij.

Obsojena špijona. Deželno sodišče v Krakovi obsodilo je obrtna dijaka Gajewski in Ozadola zaradi vohunstva v prid Rusije na 1½, odnosno 2 leta ječe.

V Pragi se pere zdaj češko umazano perilo. Na nekem shodu je dejal n. p. češki vseučiliški profesor Masaryk: „V Praškem rotovžu se k r a d e. Ako govorim pri temu o nekem zistemu, potem ne menim, da so vsi gospodje na rotovžu tatovi; tatov je tam okoli deset, ali ti terorizirajo vse prebivalstvo in nas!“ Odvetnik dr. Bonček zopet je izrekel, da je podal zaradi goljufij na mestnem rotovžu naznanilo na državno pravdnštvo. No, lepe stvari v „zlati“ Pragi!

Bulgarski kralj je bil te dni na Dunaju in ga je naš cesar sprejel. Govori se, da je imel ta obisk v prvi vrsti namen, pripraviti tla za novo balkansko vojno, v kateri hoče Bulgarija nazaj dobiti, kar je v zadnji vojni izgubila. Z obiskom na Dunaju si je hotel bulgarski kralj v hrbtu varnost dobiti. Predno bi imela Bulgarija kaj od nove vojne pričakovati, morala bi Rumunsko od Grške in Srbije odtrgati. Avstrija naj bi za to dvomljivo zadevo nekako vlogo posredovalca vzela. No, na Avstrijskem imamo druge skrbi in za balkanske zmešnjave pač nimamo več časa. Hladni sprejem bulgarskega kralja mu je pač dokazal, da Avstrija nikomur za novo vojno ne pomaga. Skrajni čas je, da se povrne na Balkan popolni mir.

Mir med Turčijo in Grško je danes tako rekoč sklenjen in podpisan. Opetovano je ravno tako izgledalo, kakor da bi se morala mirovna pogajanja popolnoma prekiniti in da bi zopet balkanski meč diktiral nadaljne ukrepe. V to nevarno igro pa je posegla Rumunija z diplomatskimi nasveti; njenemu državniku Take Jonescu gre tudi v prvi vrsti zahvala, da se je vsa nasprotja pogladilo in da je mir med Turčijo ter Grško sklenjen. O sklenjenem miru bomo še govorili. Zdaj šele člo-

vek lahko reče, da so velike nevarnosti na Balkanu odpravljene, da se ni bati zmešnjav ter nad njih vojen.

Velika beda v Albaniji. Oddelek avstrijskega le ga „Rdečega križa“ je prišel s celo bolnišnico; Albancem na pomoč. Albanska vlada do lila je oddelku takoj vso mogočo pomoč. Ker ni bilo vozov na razpologo, prenehal se je prtljago na 42 mulah iz Duranemšk v Tirana. V tem mestu se nahaja zdaj 12.000 iz svojih krajev pred Srbi pobegnelih, od 4000 jih stanuje v neki stari turški kasarski. Povsod vlada grozovita beda. Sanitarni odredb se ni nikjer napravilo, vkljub temu zdravstveno stanje razmeroma še ni presledno. Albansko prebivalstvo je jako hvalježno za delo „Rdečega križa“. Essad paša poslal je na vsaki strani dežele poročilo, da je avstrijski „Rdeči križ“ dospel. Prvi dan prišlo je prav miron ranjencev. Oficirji so pravili, da je to umetniški kèr so Srbi ranjene Albance večinoma pokorili. Ljudje trpijo mnogo lakote. Prvi dan prišlo je 50 oseb zdravih.

Albanski položaj. Katoliški škof v mestu Alessio Luigi Bunci bil je te dni na Dunaju, ga je naš cesar sprejel v posebni avdijenci. Avdijenci se je albanski škof izrazil napram nikarjem, da je naš cesar pokazal jako veliko zanimanja za Albanijo in da je izročil najboljšo željo za albanski narod. Škof se je nadalje razil, da so vsa poročila, glèdè katerih vlada obd Albaniji pravcata anarhija, popolnoma neresna. Albanijski pričačuje le s hrepenenjem svojo kralja. Škof je govoril tudi glèdè položaja bančev v novih srbskih pokrajinah. Londona poslaniška konferenca garantirala je Albanos prostost vere, šolstva in sejmov. Ali Albani nima nobenega zaupanja do Srbov, da bi te garancije spoštovali. Prebivalci vzhodne Albissie so na srbske sejme navezani. Srbi pa čajo Albance z izstradanjem premagati. Albani upajo, da bode Evropa več eneržije pokazala, je vendar vidila, kako krivično je omejevanje banije. Kajti Dibra ni meja, marveč srce albanske ljudske zveze.

Srbska zverinstva. Srbski list „Radništvo“ piše, da so balkanske grozovitosti podjarmljenju Albancev svoj višek dosegle. Vse priprave njene organizacije se je albanska nastajo prav lahko premagalo. Potem pa so Srbi napravili kazensko ekspedicijo v Albanijo. Bojih okoli Struge, Dibra in Piskopeje zbiral se se Albanci pri Prizrendu. Tam jih je obkolila srbska armada, ki je prihajala od Kalkonele planine. Srbi so takrat uradno brzojavljali na liste, da se Albanci nočejo udati. To pa bila laž! Velika množina Albancev je takoj položila orožje in se udala. Ali Srbi so jih potat razdelili v skupine po 10 mož, nakar so jih postrelili. Srbski vojaki so imeli splošno povelje, da ne smejo nikogar vjeti. Pozneje so Srbi obkolili albanske vasi, kjer so pričakovali upornike. Zapovedujoči oficir pustil je po običajnem predstojniku vse odraslene zbrati in takoj postreliti. V drugih vaseh pustili so se je vjete Albance v skupinah po 40 mož zati in se jih je potem z nožem poklalo. To je prišlo ceneje, kèr ni bilo treba streljati. Med srbskimi vojaki nabajal se je tudi nekščin cigan, ki je s posebnim veseljem mečakih ril. Pa to še ni vse! V nekaterih vaseh se je vse, kar je živelo, celo domače pse in mačke, poklalo. Ženske in otroke se je v grozovitem joku z bajonetom pomorilo ali postrelilo. Vse stanovalne hiše so Srbi požgali. Matere, ki so v divji grobi v plamena skočile, da bi svojo deco rešile, so Srbi postrelili. Mrtni in ranjence se je v ogeju pometalo. Nekatere ženske so se hotele s begom rešiti; a zamàn, kroglice so bile hitrejšje! Z denčkom na prsih se je ženske poklalo. Od 15 albanskih vaseh se je 9 popolnoma uničilo, v ostalih pa skoraj vse odraslene prebivalce pomorilo. V okolici mesta Dibra nastopal je 12. srbski regiment. Prebivalci tamšnjih vaseh so zbežali v gorovje. Pa brezuspešno, kajti tudi tam jih je dosegel neizprosn Srbi, ki je njih vasi uničil. Kaj se je v gorovju zgodilo, ne moremo nikdo povedati, kajti od tam ni prišel noben živi več nazaj. Krščanske sosedne vasi so vzele črede pomorjenih. Na južnem Srbskem